

Η ΣΥΜΜΑΧΙΑ ΤΗΣ ΔΗΛΟΥ –Η ΣΥΜΜΑΧΙΑ ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΙΚΗΣ ΗΓΕΜΟΝΙΑΣ

Τα 50 περίπου χρόνια μετά από το τέλος των πολέμων με το Περσικό Βασίλειο μέχρι το ξέσπασμα του Πελοποννησιακού Πολέμου ονομάζονται **Πεντηκονταετία**. Η Αθήνα ήταν τώρα ισχυρότερη και στα χρόνια αυτά έκανε σταθερή την ηγεμονία της στον ελληνικό κόσμο.

1. Ποια ήταν η αφορμή για την ίδρυση της Συμμαχίας της Δήλου (478π.Χ);

Μετά τη νίκη των Ελλήνων εναντίον των Περσών, οι ελληνικές πόλεις της Μικράς Ασίας και του Αιγαίου ζουν με τον τρόπο μια νέας περσικής εισβολής. Αρχικά, ζητούν βοήθεια από τη Σπάρτη, η οποία όμως αρνήθηκε να αναλάβει ηγετικό ρόλο (είχε συγκλονιστεί από τη συμπεριφορά του Πausanias που κατηγορήθηκε για συνεννοήσεις με τον Ξέρξη). Έτσι, στρέφονται για βοήθεια στην Αθήνα

2. Ποιος ο εμπνευστής της Συμμαχίας και ποιος ο σκοπός της;

Πρωτοβουλία για την ίδρυση πήρε ο δίκαιος Αριστείδης (Έλληνας στρατηγός και πολιτικός) από την Αθήνα και ο σκοπός της Συμμαχίας ήταν η απόκρουση μιας πιθανής επίθεσης των Περσών.

3. Ποιες πόλεις συμμετείχαν στη συμμαχία και πού ήταν η έδρα;

Οι πόλεις της Μ. Ασίας και του Αιγαίου συμμετείχαν στη συμμαχία με την Αθήνα και η έδρα της ήταν η Δήλος (βρίσκεται δυτικά της Μυκόνου και θεωρείται γενέτειρα της Άρτεμης και του Απόλλωνα).

Λειτουργία Συμμαχίας

Όλα τα μέλη διαθέτουν μία ψήφο στο συνέδριο

Το συνέδριο συνέρχεται μία φορά το χρόνο στη Δήλο

Η Αθήνα ήταν κυρίαρχη στη Συμμαχία (λόγω της ισχυρής ναυτικής της δύναμης). Σχεδίαζε και εκτελούσε τις πολεμικές επιχειρήσεις, όμως οι πόλεις διατηρούσαν την αυτονομία τους.

Όσες πόλεις δεν επιθυμούσαν ή δεν μπορούσαν να συνεισφέρουν πλοία και άνδρες μπορούσαν να καταβάλουν ένα χρηματικό ποσό, το φόρο.

Τα χρήματα τα συγκέντρωναν οι Ελληνοταμίεις (ήταν δέκα Αθηναίοι) και τα κατέθεταν στο κοινό ταμείο της Συμμαχίας.

Το ποσό της εισφοράς ορίστηκε από τον Αριστείδα

4. Ποια η συμβολή του Κίμωνα στη Συμμαχία της Δήλου;

Μετά το θάνατο του Αριστείδα και την εξορία του Θεμιστοκλή (είχε κατηγορηθεί για μηδισμό (= συνεργασία με Πέρσες κατά τη διάρκεια των Περσικών πολέμων) ο Κίμων, ο γιος του Μιλτιάδη και ηγέτης του αριστοκρατικού κόμματος ανέλαβε την ηγεσία της Αθήνας.

Η δράση του Κίμωνα

Διεύρυνε τη συμμαχία της Δήλου (400 πόλεις)

Η ΣΥΜΜΑΧΙΑ ΤΗΣ ΔΗΛΟΥ – Η ΣΥΜΜΑΧΙΑ ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΙΚΗΣ ΗΓΕΜΟΝΙΑΣ

Συνέχισε τον πόλεμο κατά των Περσών (νίκη στον Ευρυμέδοντα ποταμό, 467 π. Χ)

Ανέπτυξε φιλικές σχέσεις με την Σπάρτη: η φιλολακωνική του στάση όμως μείωσε τη δημοτικότητά του. Οι δημοκρατικοί με αρχηγό τον Εφιάλτη επικράτησαν και, τελικά, ο Κίμων εξορίστηκε το 461 π.Χ. Μετά τη δολοφονία του Εφιάλτη ο Περικλής αναδείχθηκε αρχηγός των δημοκρατικών.

Οι Αθηναίοι αρχίζουν να συμπεριφέρονται αλαζονικά με αποτέλεσμα να υπάρχουν εξεγέρσεις στη Συμμαχία (Θάσος και Νάξος), τις οποίες όμως καταπνίγει βίαια ο Κίμων. Αυτό αποκαλύπτει πως ουσιαστικά η αυτονομία των πόλεων έχει καταργηθεί και η Συμμαχία μεταβλήθηκε σε όργανο επιβολής της πανελληνίας αθηναϊκής ηγεμονίας.

Υποσημείωση: Ενώ η Αθήνα ασχολήθηκε με τη Συμμαχία της Δήλου, η Σπάρτη είχε τα δικά της προβλήματα στην Πελοπόννησο. Το 464 π.Χ. βρέθηκε σε πολύ άσχημη θέση, όταν, ύστερα από ένα σεισμό, οι ειλωτες της Μεσσηνίας έκαναν επανάσταση. Οι Σπαρτιάτες ζήτησαν βοήθεια όχι μόνο από τους Πελοποννήσιους συμμάχους τους, αλλά και από την Αθήνα. Ο Κίμωνας έπεισε τους Αθηναίους να στείλουν βοήθεια και πήγε ο ίδιος αρχηγός. Οι Σπαρτιάτες όμως ύστερα από λίγο έδιωξαν τους Αθηναίους οπλίτες. Πολλοί Αθηναίοι θεώρησαν ότι η πολιτική του Κίμωνα, δηλαδή η φιλία με τη Σπάρτη, ήταν αποτυχία. Έτσι ο Κίμωνας εξορίστηκε και τελείωσε η περίοδος φιλίας ανάμεσα στη Σπάρτη και την Αθήνα. Με τον Κίμωνα εξόριστο και με τους νέους πολιτικούς που εμφανίστηκαν στην Αθήνα άνοιξε ο δρόμος για τις μεταρρυθμίσεις που ενίσχυσαν τη δημοκρατία.

Η δράση του Περικλή

Μεταφορά του ταμείου της Συμμαχίας (454π. Χ) από τη Δήλο στην Ακρόπολη.

Οι αποφάσεις λαμβάνονται πλέον μόνο από την Αθήνα.

Ο φόρος ορίζεται από την Εκκλησία του Δήμου.

449 π. Χ = υπογράφεται η Ειρήνη του Καλλία (μεταξύ Αθηναίων και Περσών) – λήξη ελληνοπερσικών πολέμων. Βασικός όρος της Ειρήνης = η αναγνώριση από τους Πέρσης της αυτονομίας των ελληνικών πόλεων.

Υποσημείωση: Η ίδρυση της Συμμαχίας της Δήλου σκοπό είχε να αντιμετωπίσει το Περσικό Βασίλειο και να απελευθερώσει τις ελληνικές πόλεις-κράτη της δυτικής Μικράς Ασίας από την εξουσία του Πέρση βασιλιά. Στην πραγματικότητα όμως η Συμμαχία της Δήλου έδωσε την ευκαιρία στους Αθηναίους να σταθεροποιήσουν την ηγεμονία τους στον ελληνικό κόσμο. Πράγματι, από πολύ νωρίς η Αθήνα προωθούσε τα συμφέροντά της, δηλαδή την κυριαρχία στο Αιγαίο, που της εξασφάλιζε τον έλεγχο του εμπορίου και επάρκεια σε σιτηρά.

Ιστορία της Δήλου: <https://www.youtube.com/watch?v=XodM531VkXk&t=111s>

Διαδραστικός χάρτης όπου εμφανίζονται οι πόλεις-κράτη που ανήκαν στη Δηλιακή συμμαχία, η σφαίρα επιρροής Αθηναίων και Σπαρτιατών: <https://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/9160>

Διαδραστικά παιχνίδια:

<https://users.sch.gr/ipap/Ellinikos%20Politismos/Yliko/istoria/ask.Istorias/Symmaxia-Dilou1.htm>